

نگاهی به چگونگی غذا در سال ۱۹۹۶

گزارش زیر که حاوی اطلاعاتی درباره وضعیت غذا در سال گذشته میلادی و نیز میزان تولید گندم و جو و دانه‌های روغنی، میزان تولید برنج و نیز تجارت این محصول است به وسیله آقای دکتر محمدسعید نوری نائینی سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد فائو از نشریه آن سازمان *Food Outlook* ترجمه و برای فصلنامه فرستاده شده است. سپاسگزاریم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

براساس آخرین اطلاعات موجود، وضع غذا در سال ۱۹۹۶ بهبود یافته است که عامل عمده آن نیز افزایش تولید غلات می‌تواند باشد. گرچه ذخیره جهانی غلات نسبت به سال قبل افزایش یافته است ولی هنوز به حداقل قابل اطمینان نرسیده است و در صورت بروز اتفاق غیرمترقبه به هیچ‌وجه کافی نیست.

علی‌رغم بهبود کلی وضع عرضه، کشورهای کم درآمد واردکننده غذا همچنان در تنگنا قرار خواهند داشت که علت عمده آن هم پیشامدهای نامساعد طبیعی، ناآرامیهای داخلی و جنگ است.

براساس برآورد FAO تولید غلات در سال ۱۹۹۶ بالغ بر ۱۸۴۹ میلیون تن است که نسبت به سال قبل حدود ۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. در صورت ادامه شرایط موجود تا پایان فصل برداشت، تولید گندم با افزایشی حدود ۶/۵ درصد به ۵۸۱ میلیون تن خواهد رسید. تولید غلات دانه درشت هم با رشدی حدود ۹/۵ درصد به ۸۷۵ میلیون تن بالغ می‌شود. تولید برنج با افزایشی حدود ۲ درصد بالغ بر ۳۸۰ میلیون تن خواهد بود.

تجارت غلات به ۱۸۴ میلیون تن کاهش خواهد یافت که نسبت به سال قبل کاهشی حدود ۱۸ میلیون تن را نشان می‌دهد. کاهش عمده در گندم و غلات دانه درشت خواهد بود ولی تجارت برنج تغییر چشمگیری نخواهد داشت.

مصرف انسانی غلات افزایشی بسیار اندک خواهد داشت ولی خوراک دام با افزایشی چشمگیر مواجه است. کمکهای غذایی که در سال گذشته به پایینترین حد خود یعنی ۷/۲ میلیون تن رسید فقط افزایشی اندک را شاهد خواهد بود. این رقم حدود ۶ میلیون تن کمتر از متوسط کمکهای غذایی در ۵ سال گذشته است.

در چند هفته گذشته قیمت جهانی گندم پس از کاهش چشمگیر در ماه اگوست به ثبات گراییده است ولی قیمت ذرت و برنج تحت تأثیر فصل برداشت در کشورهای عمده تولیدکننده در حال کاهش است.

عرضه دانه‌های روغنی و فرآورده‌های آن در سال زراعی ۱۹۹۶ - ۹۷ با کمبود مواجه است. زیرا ذخیره در سال قبل بشدت کاهش یافته است ولی تولید هم افزایش چشمگیری نخواهد داشت. از آن جا که تقاضا ثابت باقی می‌ماند، باعث می‌شود قیمتها تحت فشار قرار گیرد.

در منطقه خاورمیانه کشورهای افغانستان، عراق و سوریه با کاهش تولید غلات و ترکیه با افزایش تولید نسبت به سال قبل مواجه بوده است. تولید گندم در عربستان سعودی با کاهش بیش از ۳۰ درصد نسبت به تولید ۲/۴۵ میلیون تن سال ۱۹۹۵ مواجه است.

در جمهوری اسلامی ایران تولید گندم در سالهای ۱۹۹۴، ۱۹۹۵، ۱۹۹۶ به ترتیب ۱۰/۹، ۱۱/۲ و ۱۱ میلیون تن تولید غلات دانه درشت (جو، ذرت)، ۳/۶، ۳/۷ و ۳/۶ میلیون تن. تولید برنج ۲/۳، ۲/۴ و ۲/۴ میلیون تن و کل غلات ۱۶/۷، ۱۷/۳ و ۱۷ میلیون تن برآورد شده است.